

Zarząd Powiatu w Kielcach

**Powiat Kielecki
Starostwo Powiatowe w Kielcach
ul. Wrzosowa 44
25-211 Kielce**

Program edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie” w roku szkolnym 2024/2025

realizowany w ramach „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Kieleckiego na lata 2021 – 2025 z perspektywą do roku 2029”.

Opracował Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Środowiska przy współpracy Geologa
Powiatowego w październiku 2024 r.

---

1. Wstęp.

W roku szkolnym 2024/2025 przeprowadzona zostanie XXI edycja Programu edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”. Założeniem Programu jest wychowanie dzieci i młodzieży w poszanowaniu dla środowiska, wdrożenie poczucia odpowiedzialności za obecną i przyszłą jakość przyrodniczą oraz zachęcenie do świadomego działania na rzecz jej ochrony. Program poszerza także wiedzę o elementach środowiska naturalnego, formach ochrony przyrody, strukturach geologicznych, wzbudza troskę o najbliższe otoczenie oraz promuje i rozwija nawyk segregacji odpadów.

Od momentu ogłoszenia - czyli od 2004 r., Program cieszy się niestabnym zainteresowaniem uczniów, nauczycieli, opiekunów i rodziców.

W roku szkolnym 2023/2024, w XX edycji Programu, przeprowadzono dwa konkursy plastyczne oraz rajd o następującej tematyce:

1. **„Tajemniczy świat owadów”**, konkurs plastyczny skierowany był do przedszkolaków, uczniów klas 0 oraz klas I–III ze szkół podstawowych, którzy wykonali plakat lub formę przestrzenną, ukazującą świat owadów. Uczestnicy konkursu dowiedzieli się, że w świecie przyrody żyją owady pożyteczne, do których należą m.in. pszczoły, jedwabniki, drapieżne biedronki, chrząszcze, trzmiele i mrówki, owady bardziej tajemnicze jak robaczek świętojański lub budzące lęk kleszcze, komary, szerszenie i osy. Opiekunowie i nauczyciele na przykładzie biedronki, drapieżnych chrząszczy oraz ważki, opowiedzieli dzieciom jak owady pomagają w ograniczaniu szkodników, a na przykładzie mrówek o ich roli w poprawie struktury gleby poprzez drążenie tuneli, dostarczaniu składników mineralnych (azot, węgiel i fosfor) oraz usuwaniu wszelkich resztek roślinnych i zwierzęcych. Dzieci uczestniczące w konkursie zwróciły uwagę na piękny, fascynujący i dostarczający wielu pozytywnych emocji świat owadów.

Na konkurs wpłynęło 105 prac z 46 placówek oświatowych, w tym: 42 prace z oddziałów przedszkolnych i klas 0 oraz 63 prace ze szkół podstawowych klas I-III.

Laureatom konkursu w poszczególnych kategoriach wiekowych (przedszkolaki + klasy 0/klasy I-III) przyznano nagrody zbiorowe.

2. **„Plakat ekologiczny”** konkurs plastyczny, w którym wzięli udział uczniowie z klas IV-VIII szkół podstawowych. Uczniowie dowiedzieli się, że plakat ekologiczny to jedno z najskuteczniejszych narzędzi do promowania i wspierania działań na rzecz ochrony środowiska. Ponieważ tematyka plakatu nie była narzucona, prace poruszały różne zagadnienia związane z ochroną środowiska m.in.: recykling, ochrona lasów, ochrona przed hałasem, przed zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby. Uczniowie poprzez plakat podkreślali, że chcą żyć w czystym środowisku, bez obaw o zdrowie własne i najbliższych. Wiele plakatów zawierało ekologiczne hasła takie jak: *„Ekologia to stan umysłu”*, *„Świat jest w naszych rękach”*, *„Dbaj o Ziemię, żebyś nie musiał mieszkać na innej planecie”*, *„Każdemu sercu bliska, ochrona środowiska”*, *„Nie pal w piecu byle czego, zrób dla świata coś dobrego”*, *„Chrońmy lasy”*.

Na konkurs wpłynęło 229 prac z 34 placówek oświatowych. Laureaci otrzymali nagrody indywidualne (drobny sprzęt sportowy).

3. Rajd na terenie gm. Chęciny pt. **"Blżej geonatury"**, odbył się 17 maja 2024 r. Uczestniczyło w nim 54 uczniów z 4 szkół ponadpodstawowych wraz z opiekunami oraz pracownicy tut. Starostwa. Przewodnikiem rajdu był przewodniczący Geoparku Świętokrzyskiego. Rajd rozpoczął się krótką prelekcją na Rynku Górnym w Chęcinach, skąd uczestnicy wyruszyli na trasę wiodącą grzbietem Góry Zamkowej, Góry Beylina i Góry Rzepka, które stanowią rezerwat przyrody nieożywionej. Oprócz ciekawych terenów geologicznych (wychodnie dewońskich skał, ślady górnictwa kruszcowego, uskoki oraz mineralizacja kalcytowa), młodzież zobaczyła chronione siedliska w obszarze Natura 2000 (Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie). Uczestnicy rajdu dowiedzieli się o najcenniejszych obiektach przyrody nieożywionej w gm. Chęciny, o budowie geologicznej regionu i dziedzictwie kulturalnym. Zakończenie rajdu odbyło się na teren Europejskiego Centrum Edukacji Geologicznej, Wydziału Geologii Uniwersytetu Warszawskiego w Chęcinach, gdzie dodatkowo przeprowadzono konkurs związany tematycznie z informacjami przekazanymi podczas rajdu. Zwycięzcy otrzymali nagrody indywidualne (gadżety sportowo – turystyczne).

Program edukacji ekologicznej w roku szkolnym 2023/2024 został w całości zrealizowany, a koszt nagród dla laureatów wyniósł 13 675,71 zł. Zgodnie zawartą z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki w Kielcach umową Nr 06782/24 z dnia 20.06.2024 r., na realizację ww. Programu otrzymano dotację w wysokości 7 000,00 zł, co stanowi 51,19 % powyższej kwoty. Pozostałe koszty pokryte zostały z budżetu powiatu. Całkowity koszt Programu wliczając wyżywienie uczestników rajdu - 2 576,00 zł, wyniósł 16 251,71 zł.

W bieżącej edycji Programu również przeprowadzony zostaną trzy konkursy:

- konkurs plastyczny dla przedszkolaków oraz uczniów klas 0 - III ze szkół podstawowych,
- konkurs fotograficzny dla uczniów klas IV – VIII szkół podstawowych,
- rajd dla uczniów ze szkół ponadpodstawowych.

Kontynuacja Programu edukacji ekologicznej jest bardzo ważna, ponieważ nigdy nie jest za późno na poszerzanie wiedzy dot. ochrony naszej planety, począwszy od przedszkolaków a na dorosłych kończąc.

*Mamy tylko jedną Ziemię,
a jej przyszłość zależy od każdego,
na pozór niewielkiego, ludzkiego
działania, zależy od każdego z nas.*

Florian Plit

2. Lokalizacja i beneficjenci projektu.

Uczestnikami Programu będą przedszkolaki oraz uczniowie ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu kieleckiego.

Informacja o konkursach zostanie przesłana bezpośrednio do wszystkich placówek oświatowych oraz Gmin z terenu powiatu kieleckiego. Umieszczona także zostanie na stronie internetowej starostwa www.powiat.kielce.pl w zakładce *Aktualności* oraz w zakładce *Dla Klienta/Ekologia/Konkursy ekologiczne*.

Planowany koszt bieżącej edycji Programu wyniesie ok. 20 000,00 zł, w tym: koszt nagród dla laureatów wszystkich konkursów to ok. 13 800,00 zł, wyżywienia uczestników rajdu ok. 3 500,00 - 4 000,00 zł i zakupu biletów do „Jaskini Raj” ok. 2 000,00 zł, przy liczbie uczestników rajdu 60 osób.

3. Cele Projektu.

Program realizowany jest w oparciu o wytyczne „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Kieleckiego na lata 2021 – 2025 z perspektywą do roku 2029”, przyjętego do realizacji uchwałą NR XXV/116/2020 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 30 listopada 2020 r.

Głównym celem Programu edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”, jest stałe podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu kieleckiego zgodnie z prawem polskim, dyrektywami unijnymi oraz aktami prawa miejscowego poprzez m.in.: zdobywanie wiedzy o przyrodzie i zainteresowanie jej pięknem, propagowanie działań zmierzających do oszczędnego korzystania z zasobów przyrody, rozpowszechnianie problemów ekologicznych, wskazywanie pozytywnych i negatywnych zachowań ludzi w kontaktach z przyrodą, kształtowanie nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia moralnej i obywatelskiej odpowiedzialności za ochronę naszej planety.

Formułując cele Programu, wzięto również pod uwagę możliwość edukowania starszego pokolenia za pośrednictwem dzieci i młodzieży.

Najmłodszy mieszkańcy powiatu kieleckiego w bieżącej edycji Programu zaprezentują prace przestrzenne i w formie plakatu przedstawiające mieszkańców łąki. Technika i materiał użyty do wykonania prac będzie dowolny. Głównym celem konkursu jest zainteresowanie dzieci ciekawym środowiskiem przyrodniczym jakim jest łąka, która skrywa w sobie wiele tajemnic, niespodzianek i ciekawostek. Dzieci dowiedzą się, że łąka jest gęsto pokryta roślinami zielonymi i mieszkają w niej liczne zwierzęta (m.in. owady, pająki, płazy, gady, kuropatwy, przepiórki, myszy, krety i zające). Poprzez konkurs chcemy aby dzieci zbliżyły się do świata przyrody, poznały go i dostrzegły jego piękno.

Uczniowie klas IV – VIII ze szkół podstawowych, będą mieli okazję wykazać się kreatywnością podczas fotografowania drzew na terenie powiatu kieleckiego. Zanim wyruszą w teren dowiedzą się, że drzewa jak i całe lasy, są niezbędne do trwania życia na Ziemi. Oczyszczają powietrze, filtrują wodę, zapobiegają erozji i działają jako ważny bufor chroniący przed zmianami klimatu. Pomagają regulować temperaturę, skutecznie redukują poziom hałasu, redukują poziom stresu odpowiadając na naszą potrzebę bliskości z naturą.

Drzewa służą też jako domy dla wielu zwierząt oraz owadów i dostarczają ludziom i zwierzętom niezbędnych produktów, takich jak bogate w witaminy owoce, orzechy, a nawet liście. Uczniowie mogą sfotografować drzewa pomnikowe, jak i te zupełnie niepozorne, wcześniej nieznanne, spotkane przypadkowo podczas wędrówki.

Młodzież ze szkół ponadpodstawowych 23 maja 2025 r. zaprosimy na rajd, który rozpoczniemy w msc. Dobrzączka, a zakończymy zwiedzaniem Jaskini Raj. Trasa rajdu będzie wiodła leśną drogą oznakowaną niebieskim szlakiem turystycznym oraz znakami szlaku Archeo-Geologicznego. W trakcie rajdu przewidziane są przystanki tematyczne, podczas których pracownik Geoparku Świętokrzyskiego będzie opowiadał o najcenniejszych obiektach przyrody nieożywionej. Uczniowie zwiedzą kamieniołom Szewce i poznają piękno przyrody powiatu kieleckiego podczas przemarszu przez Górę Miejską i Czerwoną Górę.

Celem Programu jest:

- 1) Zbliżenie dziecka do świata przyrody, poznawanie i dostrzeganie jego piękna.
- 2) Rozwijanie poczucia troski i odpowiedzialności za stan środowiska.
- 3) Zachęcenie do poznania flory i fauny łąk w Polsce.
- 4) Pobudzanie aktywności artystycznej.
- 5) Zapoznanie dzieci z różnymi gatunkami, funkcjami i znaczeniem drzew.
- 6) Kształtowanie emocjonalnej więzi z przyrodą i wzbudzenie pozytywnych zachowań zmierzających do ochrony drzew.
- 7) Przedstawienie walorów przyrodniczych powiatu kieleckiego, a w szczególności drzew jako nierozłącznego elementu krajobrazu.
- 8) Zdobywanie umiejętności obserwowania przyrody przy jednoczesnym rozwijaniu wrażliwości artystycznej i kreatywności w dziedzinie fotografii.
- 9) Poznanie zakątków geoturystycznych i piękna przyrody w powiecie kieleckim.
- 10) Poszerzenie wiedzy geologicznej o naszym regionie, na przykładzie kamieniołomu Szewce i rezerwatu przyrody nieożywionej - Jaskini Raj.
- 11) Propagowanie wśród młodzieży szkolnej turystyki pieszej jako zdrowej i aktywnej formy spędzania wolnego czasu.

4. Metody realizacji Programu.

Edukacja ekologiczna przeprowadzona zostanie w oparciu o:

- konkurs plastyczny,
- konkurs fotograficzny,
- rajd,
- pogadanki, apele, lekcje tematyczne,
- informacje kierowane do mieszkańców, jednostek samorządu terytorialnego, placówek oświatowych.

Informacja o XXI edycji *Program edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”* w roku szkolnym 2024/2025, rozesłana zostanie do wszystkich placówek oświatowych oraz Gmin i ukaże się na stronie internetowej starostwa.

Potwierdzeniem przystąpienia do Programu będzie zgłoszenie, w którym konkursie/konkursach, dana placówka deklaruje chęć uczestnictwa. Zgłoszenia po podpisaniu przez opiekuna, nauczyciela lub dyrektora przedszkola czy szkoły i oznakowaniu pieczęcią, będą przesłane na adres Starostwa Powiatowego w Kielcach, ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce, faxem (41) 200-12-10, przyjmowane osobiście w pokojach 352 i 354 lub nadsyłane elektronicznie: kumor.m@powiat.kielce.pl; skalska.d@powiat.kielce.pl

Program realizowany będzie poprzez 1 konkurs plastyczny, 1 konkurs fotograficzny i rajd oraz lekcje tematyczne, zgodnie z zasadami zapisanymi w regulaminach poszczególnych konkursów.

Obsługę Programu w roku szkolnym 2024/2025, tak jak w latach ubiegłych, prowadzi Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Środowiska - Referat Środowiska, przy wsparciu Geologa Powiatowego.

Powiat zabezpiecza nagrody dla laureatów poszczególnych konkursów, które przyznawane będą na zasadach w nich określonych. Organizator będzie współpracował z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach oraz ze środkami masowego przekazu, informując o prowadzonych akcjach, efektach działań, finałach konkursów itp.

5. Harmonogram programu.

Program realizowany będzie według harmonogramów wynikających z poszczególnych załączonych konkursów.

6. Finansowanie.

Program, którego koszty realizacji wyniosą ok. 16 000,00 zł (koszt nagród oraz biletów wstępu do „Jaskini Raj”), finansowany będzie ze środków budżetu powiatu oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, do którego zwrócimy się z wnioskiem o udzielenie pomocy finansowej. Koszty wyżywienia uczestników rajdu oraz poczęstunku dla laureatów konkursu, zostaną pokryte z budżetu powiatu.

7. Załączniki.

Załącznik do *Programu edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”* w roku szkolnym 2024/2025, stanowi zbiór trzech konkursów.

8. Uwagi ogólne.

W sprawach związanych z realizacją Programu należy kontaktować się z niżej wskazanymi osobami ze Starostwa Powiatowego w Kielcach, Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Środowiska, Referat Środowiska, ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce:

- Magdalena Kumor - tel. (41) 200-14-86, e-mail: kumor.m@powiat.kielce.pl
- Dorota Skalska - tel. (41) 200-14-71, e-mail: skalska.d@powiat.kielce.pl

Program edukacji ekologicznej wraz z projektami konkursów opracowały:

Dorota Skalska
Magdalena Kumor
Katarzyna Łątka

I. Konkurs plastyczny pn. „Mieszkańcy łąki”.

1. Cel projektu:

- 1) Zbliżenie dziecka do świata przyrody, poznawanie i dostrzeganie jego piękna.
- 2) Rozwijanie poczucia troski i odpowiedzialności za stan środowiska.
- 3) Zachęcenie do poznania flory i fauny łąk w Polsce.
- 4) Pobudzanie aktywności artystycznej.
- 5) Kształtowanie wyobraźni i inwencji twórczej poprzez wykonanie ciekawych prac z różnych materiałów.

2. Adresaci projektu:

Przedszkola – dzieci w wieku 5 i 6 lat, uczniowie klas 0 oraz klas I – III ze szkół podstawowych z terenu powiatu kieleckiego.

3. Formy pracy: grupowa

Zainteresowane przedszkola i szkoły podstawowe uczestniczą w konkursie, po uprzednim zgłoszeniu przez opiekuna, nauczyciela, dyrekcję placówki, na przygotowanym przez organizatora konkursu formularzu (www.powiat.kielce.pl – zakładka Dla Klienta/Ekologia/Konkursy ekologiczne/XXI edycja).

Wykonanie pracy plastycznej - plakatu lub pracy przestrzennej, powinno być poprzedzone pogadankami i lekcjami w ramach nauczania zintegrowanego lub wycieczką po okolicy, w trakcie której dzieci naocznie zobaczą różne gatunki roślin i zwierząt zamieszkujących łąki.

Głównym celem konkursu jest zainteresowanie dzieci ciekawym środowiskiem przyrodniczym jakim jest łąka, która skrywa w sobie wiele tajemnic, niespodzianek i ciekawostek. Dzieci powinny się dowiedzieć, że łąka jest gęsto pokryta roślinami zielonymi i mieszkają w niej liczne zwierzęta. Głównie są to owady i pająki, ale żyją w niej również płazy (żaby, ropuchy), gady (węże, jaszczurki), gnieźdzą się kuropatwy i przepiórki, a pożywienia szukają trznadłe, szczygły i myszołowy. Na łąkach można też spotkać niewielkie ssaki jak myszy, krety i zające. Obserwując łąkę dzieci powinny zauważyć, że w ciągu roku cały czas zachodzą na niej zmiany, a wiosną jest ona bardzo zielona pełna traw i kwiatów, które w pełni rozkwitają z końcem maja. Zawsze na łące spotkamy liczne pszczoły, muchy, trzmiele i motyle zapylające rośliny, co ma ogromne znaczenie w środowisku przyrodniczym. Nawiązując do ubiegłorocznego konkursu „Tajemniczy świat owadów” warto przypomnieć, że podczas jednego kursu po nektar, pszczoła odwiedza od 50 do 100 kwiatów, a żeby wyprodukować kilogram miodu, pszczoły muszą usiąść na ponad 6 milionach kwiatów i przelecieć przy tym niemal 300 000 kilometrów.

Warto również dzieciom wspomnieć, że często w przestrzeni publicznej, czasami w nietypowych miejscach np. na dachach, zakładane są łąki kwietne, które pozytywnie wpływają na naszą psychikę, relaksują umysł, uspokajają i wyciszają. Natomiast na terenach silnie zurbanizowanych i przy ruchliwych drogach, możemy spotkać tzw. łąki antysmogowe ze specjalnie dobraną roślinnością - 1 m² takiej łąki jest w stanie wyłapać tyle samo pyłów co pięcioletnie drzewo.

Po omówieniu tematyki konkursu, przedszkolaki i uczniowie przystąpią do wykonania plakatu lub pracy przestrzennej przedstawiającej mieszkańców łąki. W konkursie oceniane będą wyłącznie prace grupowe. Technika plastyczna i artystyczna pracy jest dowolna, jednak mile widziane wykorzystanie surowców wtórnych. Poszczególne elementy w pracy przestrzennej muszą być ze sobą trwale złączone, aby nie uległy uszkodzeniu lub oderwaniu podczas transportu i przemieszczania. Praca musi posiadać możliwość jej wyeksponowania na podłodze/stoliku – grubszy np. ze styropianu sztywny spód, stabilne, dobrze umocowane elementy. Natomiast plakat musi być usztywniony, aby można go było umieścić na sztaludze. Wszystkie prace należy czytelnie podpisać: tytuł konkursu, nazwa przedszkola lub szkoły (oddział/klasa), opiekunowie (imiona i nazwiska), telefon kontaktowy.

Maksymalne wymiary pracy przestrzennej to: **60 cm x 60 cm x 60 cm**.

Plakat należy wykonać wyłącznie **w formacie A₁ (wymiary ok. 60 cm x 80 cm)**.

Na konkurs przedszkola składają prace przestrzenne lub plakat z każdej grupy + klasa 0, a szkoły podstawowe – po 1 pracy z każdej klasy I, II i III.

Do prac z przedszkoli, opiekunowie i nauczyciele dołączają potwierdzenie, w którym wskazują liczbę dzieci biorących udział w konkursie. Potwierdzenie należy sporządzić na formularzu opracowanym przez organizatora konkursu (www.powiat.kielce.pl - zakładka Dla Klienta/Ekologia/Konkursy ekologiczne/XXI edycja).

4. Komisja konkursowa.

Wyboru najciekawszych prac dokona komisja konkursowa powołana przez Starostę Kieleckiego.

5. Wybór nagrodzonych prac.

Najciekawsze prace wybrane zostaną w dwóch grupach wiekowych: przedszkola + klasy 0 oraz klasy I-III ze szkół podstawowych. W każdej grupie wiekowej nagrodzonych zostanie 5 prac: I, II i III miejsce oraz 2 wyróżnienia. Przy wyborze prac komisja będzie kierowała się następującymi kryteriami:

- zgodność pracy z założeniami konkursu,
- walory edukacyjne,
- kreatywność, pomysłowość i staranność wykonania,
- możliwość zaprezentowania pracy w siedzibie Starostwa,
- wrażenie estetyczne i oryginalność pracy.

6. Terminy i czas realizacji projektu.

- 1) ogłoszenie projektu - **październik 2024 r.**,
- 2) zgłoszenie uczestnictwa - do **29 listopada 2024 r.**, które należy dostarczyć do siedziby Starostwa (pokój 352, 354), przesłać: faxem (41) 200-12-10, na adres Starostwo Powiatowe w Kielcach, ul. Wrzosowa 44, 25–211 Kielce, lub e-mail: skalska.d@powiat.kielce.pl
kumor.m@powiat.kielce.pl

Uwaga: Do zgłoszenia, każda placówka oświatowa dołącza zgodę na przetwarzanie danych osobowych (RODO), na przygotowanym przez organizatora konkursu formularzu, umieszczonym na stronie www.powiat.kielce.pl – zakładka Dla Klienta/Ekologia/ Konkursy ekologiczne/XXI edycja/zgłoszenie.

- 3) termin składania prac - do **10 lutego 2025 r. (włącznie)**, siedziba Starostwa Powiatowego w Kielcach (pokoje numer 352 i 354),
- 4) wyłonienie laureatów i wręczenie nagród - do **28 marca 2025 r.**

7. Nagrody grupowe dla jednostek – przedszkoli, szkół.

1) przedszkola, klasy 0

- I miejsce** - materiały dydaktyczne, przyrodnicze o łącznej wartości ok. **2 000,00 zł**
- II miejsce** - materiały dydaktyczne, przyrodnicze o łącznej wartości ok. **1 500,00 zł**
- III miejsce** - materiały dydaktyczne, przyrodnicze o łącznej ok. **1 000,00 zł**
- 2 wyróżnienia** - materiały dydaktyczne, przyrodnicze o łącznej wartości ok. **2 x 700,00 zł**

2) szkoły podstawowe:

- I miejsce** - materiały dydaktyczne, przyrodnicze o łącznej wartości ok. **2 000,00 zł**
- II miejsce** - materiały dydaktyczne, przyrodnicze o łącznej ok. **1 500,00 zł**
- III miejsce** - materiały dydaktyczne, przyrodnicze o łącznej wartości ok. **1 000,00 zł**
- 2 wyróżnienia** - materiały dydaktyczne, przyrodnicze o łącznej wartości ok. **2 x 700,00 zł**

Koszt nagród łączny: około 11 800,00 zł

8. Uwagi ogólne

1. Organizator zastrzega sobie prawo odwołania konkursu, gdy liczba uczestników będzie mniejsza niż 14 jednostek (7 szkół + 7 przedszkoli).
2. Organizator zastrzega sobie prawo odwołania lub przeprowadzenia konkursu w innym terminie, gdy wprowadzone zostanie nauczanie zdalne i na konkurs nie wpłynie wymagana ilość prac lub wprowadzone zostaną ograniczenia co do ilości osób mogących przebywać w jednym pomieszczeniu.
3. Istnieje możliwość odbioru prac po wręczeniu nagród laureatom, jednak nie później niż do **30.04.2025 r.** Po tym okresie prace staną się własnością Powiatu Kieleckiego i zostaną przekazane innym zainteresowanym lub zniszczone.
4. Organizator informuje, że będzie dysponował przekazanymi na konkurs pracami, w celu promowania własnego wizerunku, poprzez ich publiczne udostępnianie (wystawa w siedzibie Starostwa Powiatowego w Kielcach), publikowanie na portalu internetowym www.powiat.kielce.pl, w mediach informujących o konkursie, folderach oraz innych materiałach. W każdym z ww. przypadków, określony zostanie autor pracy.
5. Organizator zastrzega sobie prawo dokonania zmian w zakresie ilości, wartości i jakości przyznawanych nagród.
6. Opiekunowie konkursu w okresie trwania Programu edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”, w roku szkolnym 2024/2025, dostaną pisemne podziękowania za opiekę merytoryczną nad uczestnikami konkursu.
7. Szkoły zobowiązane są do wypełnienia „Potwierdzenia liczby uczestników Programu” na formularzu udostępnionym na stronie organizatora (www.powiat.kielce.pl - zakładka Dla Klienta/Ekologia/Konkursy ekologiczne/XXI edycja) i przedłożenia go w dniu dostarczania prac, wręczenia nagród laureatom lub nie później niż do **10 czerwca 2025 r.**

II. Konkurs fotograficzny pt.: „Drzewo cud natury”.

1. Cel projektu.

1. Zapoznanie dzieci z różnymi gatunkami, funkcjami i znaczeniem drzew.
2. Kształtowanie emocjonalnej więzi z przyrodą i wzbudzenie pozytywnych zachowań zmierzających do ochrony drzew.
3. Przedstawienie walorów przyrodniczych powiatu kieleckiego, a w szczególności drzew jako nierozłącznego elementu krajobrazu.
4. Zdobywanie umiejętności obserwowania przyrody przy jednoczesnym rozwijaniu wrażliwości artystycznej i kreatywności w dziedzinie fotografii.
5. Zachęcenie uczniów do aktywnej obecności we własnym środowisku.

Adresaci projektu.

Uczniowie szkół podstawowych kl. IV-VIII

3. Formy pracy.

indywidualna – 1 zdjęcie

Zainteresowane szkoły podstawowe uczestniczą w konkursie, po uprzednim zgłoszeniu przez nauczyciela lub dyrekcję placówki, na przygotowanym przez organizatora konkursu formularzu (www.powiat.kielce.pl - zakładka Dla Klienta/Ekologia/ Konkursy ekologiczne/XXI edycja).

Drzewa, jak i całe lasy, są niezbędne do trwania życia na Ziemi. Oczyszczają powietrze (pochłaniają szkodliwy dwutlenek węgla poprzez proces fotosyntezy), filtrują wodę, zapobiegają erozji i działają jako ważny bufor chroniący przed zmianami klimatu. Pomagają regulować temperaturę, gdyż latem zapewniają cień i dostarczają niezbędnego tlenu a zimą stanowią naturalną barierę przed wiatrem, skutecznie redukują poziom hałasu, redukują poziom stresu odpowiadając na naszą potrzebę bliskości z naturą. Drzewa służą też jako domy dla wielu zwierząt oraz owadów i dostarczają ludziom i zwierzętom niezbędnych produktów, takich jak bogate w witaminy owoce, orzechy, a nawet liście. Jednak, pomimo kluczowej roli jaką odgrywają, nadal są masowo wycinane, przez co tracimy lasy wraz z żyjącymi w nich zagrożonymi zwierzętami.

Kilka ciekawostek o drzewach:

- drzewa potrafią porozumiewać się i bronić przed atakiem owadów. Naukowcy odkryli, że drzewa mogą zalewać liście substancjami chemicznymi zwanymi fenolami, kiedy owady zaczynają nalot. Mogą również sygnalizować innym drzewom niebezpieczeństwo, aby mogły rozpocząć własną obronę,
- drzewa są najdłuższymi żywymi organizmami na Ziemi i nigdy nie umierają ze starości. To owady, choroby i ludzie przyczyniają się do ich przedwczesnej śmierci,
- na świecie żyje ponad 23 000 różnych gatunków drzew,
- jedno dorosłe drzewo może wytranspirować latem do 450 l wody dziennie,
- średnio 1 drzewo produkuje około 100 m³ tlenu rocznie, a do drzew dostarczających największe ilości tlenu należą: buk pospolity, klon, robinia akacjowa, dąb, lipa i jesion,
- jedna dorosła 60-letnia sosna produkuje tlen niezbędny do życia 3 osób,

- jedno drzewo w ciągu roku absorbuje ok. 3 000 litrów wody opadowej i wprowadza do powietrza kilkaset jej litrów pod postacią pary,
- tylko 1 drzewo może pochłonąć nawet 48 kg dwutlenku węgla rocznie i może bezpiecznie pochłonąć tonę dwutlenku węgla do 40 roku życia, dlatego jest tak ważne w walce ze zmianami klimatycznymi,
- Ziemia traci co roku prawie sto milionów drzew...

W ramach ogłoszonego konkursu uczniowie z klas IV–VIII szkół podstawowych, będą fotografować drzewo, grupę drzew rosnących wyłącznie na terenie powiatu kieleckiego. Mogą to być drzewa pomnikowe, jak i te zupełnie niepozorne, wcześniej nieznanne, spotkane przypadkowo podczas wędrowki, ale na swój sposób niezwykle dla fotografującego.

Każdy uczeń może zgłosić do konkursu tylko **1 zdjęcie**.

Nadesłana/dostarczona na konkurs praca:

1. Nie może być fotomontażem, kolażem i musi ukazywać realnie istniejące drzewo/drzewa na terenie powiatu kieleckiego. Zdjęcia nie mogą posiadać napisów, winiet i elementów graficznych. Niedopuszczalne jest dodawanie oraz usuwanie jakichkolwiek elementów na zdjęciu. Do konkursu nie będą przyjmowane również zdjęcia, które są efektem przetwarzania i łączenia zdjęć w grafikę komputerową. Niedopuszczalne jest użycie oprogramowania służącego do wygenerowania fotografii lub jej elementów za pomocą sztucznej inteligencji.
2. Musi być wykonana w formacie **A4 (21,0 cm x 29,7 cm)** lub **A3 (29,7 cm x 42,0 cm)**.
3. Musi być pracą własną, nigdzie wcześniej nie wykorzystywaną.
4. Musi zostać czytelnie opisana: tytuł konkursu, nazwa szkoły, klasa, imię i nazwisko autora pracy, imię i nazwisko nauczyciela/opiekuna, telefon kontaktowy, miejsce gdzie zostało zrobione (miejscowość, gmina) oraz zawierać informację o gatunku drzewa lub drzew, które się na zdjęciu znajdują.

Uwaga:

Do pracy, każdy uczeń dołącza zgodę na przetwarzanie danych osobowych (RODO), w związku z udziałem w konkursie na przygotowanym przez organizatora konkursu formularzu (www.powiat.kielce.pl - zakładka Dla Klienta/Ekologia/Konkursy ekologiczne/XXI edycja).

4. Komisja konkursowa.

Wyboru najciekawszych prac dokona komisja konkursowa powołana przez Starostę Kieleckiego.

5. Wybór nagrodzonych prac.

Przy wyborze laureatów najciekawszych prac, komisja konkursowa będzie kierowała się następującymi kryteriami:

- 1) zgodność z tematem konkursu,
- 2) oryginalne podejście do tematyki konkursu,
- 3) jakość wykonanych zdjęć oraz ich wartość artystyczna,
- 4) kreatywność, pomysłowość i zdolność obserwacji.

6. Terminy i czas realizacji projektu.

- 1) ogłoszenie projektu - **październik 2024 r.**,
- 2) zgłoszenie uczestnictwa - do **30 listopada 2024 r.** należy dostarczyć do siedziby Starostwa (pokoje: 352, 354) lub przesłać: na adres Starostwo Powiatowe w Kielcach, ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce, fax. (41) 200-12-10, e-mail: skalska.d@powiat.kielce.pl kumor.m@powiat.kielce.pl
- 3) termin składania prac - do **25 kwietnia 2025 r.** do siedziby Starostwa Powiatowego w Kielcach (pokoje numer 352 lub 354),
- 4) wyłonienie laureatów i wręczenie nagród - do **18 czerwca 2025 r.**

7. Nagrody indywidualne.

- sprzęt sportowy, gadżety sportowe i turystyczne, pomoce dydaktyczne.

I miejsce - nagroda o wartości ok. 300,00 zł

II miejsce - nagroda o wartości ok. 250,00 zł

III miejsce - nagrody o wartości ok. 200,00 zł

5 wyróżnień - nagroda o wartości 5 x ok. 150,00 zł

łącznie koszt nagród: ok. 1 500,00 zł

8. Uwagi ogólne.

1. Organizator zastrzega sobie prawo odwołania projektu, gdy liczba uczestników będzie mniejsza niż 15 osób.
2. Organizator zastrzega sobie prawo odwołania lub przeprowadzenia konkursu w innym terminie, gdy z uwagi na pandemię COVID-19 lub inne obostrzenia, wprowadzone zostanie nauczanie zdalne i na konkurs nie wpłynie wymagana ilość prac lub wprowadzone zostaną ograniczenia co do ilości osób mogących przebywać w jednym pomieszczeniu.
3. Istnieje możliwość odbioru zdjęć po wręczeniu nagród laureatom, najpóźniej do **30 czerwca 2025 r.** Po tym okresie prace stają się własnością organizatora konkursu i mogą zostać przekazane innym zainteresowanym lub zniszczone.
4. Organizator informuje, że będzie dysponował przekazanymi na konkurs zdjęciami, w celu promowania własnego wizerunku, poprzez ich publiczne udostępnianie (wystawa w siedzibie Starostwa Powiatowego w Kielcach), publikowanie na portalu internetowym www.powiat.kielce.pl w mediach informujących o konkursie, folderach oraz innych materiałach. W każdym ww. przypadku, określony zostanie autor pracy.
5. Organizator zastrzega sobie prawo dokonania zmian w zakresie ilości, wartości i jakości przyznawanych nagród.
6. Opiekunowie konkursu w okresie trwania Programu edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”, w roku szkolnym 2024/2025, dostaną pisemne podziękowania za opiekę merytoryczną nad uczestnikami konkursu.
7. Szkoły zobowiązane są wypełnić „Potwierdzenie liczby uczestników Programu” na formularzu udostępnionym na stronie organizatora (www.powiat.kielce.pl - zakładka Dla Klienta/Ekologia/Konkursy ekologiczne/XXI edycja) i przedłożyć je w dniu dostarczania prac/zdjęć, wręczenia nagród laureatom lub najpóźniej do **18 czerwca 2025 r.**

III. „Geoturystyka i przyroda na szlaku” – rajd.

1. Cel projektu :

1. Poznanie zakątków geoturystycznych i piękna przyrody w powiecie kieleckim.
2. Poszerzenie wiedzy geologicznej o naszym regionie, na przykładzie kamieniołomu Szewce i rezerwatu przyrody nieożywionej - Jaskini Raj.
3. Propagowanie wśród młodzieży szkolnej turystyki pieszej jako zdrowej i aktywnej formy spędzania wolnego czasu.

2. Adresaci projektu :

Uczniowie z Powiatowego Zespołu Szkół w Bodzentynie, Chęcinach, Chmielniku i Łopusznie – ok. 65 - 70 osób (wraz z opiekunami).

3. Formy pracy: grupowa

Rajd rozpocznie się o godz. 8³⁰ w msc. Dobrzączka, skąd po krótkim omówieniu przebiegu rajdu, wyruszymy na trasę wiodącą leśną drogą oznakowaną niebieskim szlakiem turystycznym oraz znakami szlaku Archeo-Geologicznego. W trakcie rajdu przewidziane są przystanki tematyczne, podczas których pracownik Geoparku Świętokrzyskiego będzie opowiadał o najcenniejszych obiektach przyrody nieożywionej takich jak np. kamieniołom Szewce. Wyrobisko to znajduje się we wschodniej części Góry Okrąglicy, tak zwanej „góry kruszcowej”. Między XIV a początkiem XX wieku poszukiwano i wydobywano tu kruszce ołowiu i miedzi, występujące w złożach żyłowo-szczelinowych. W kamieniołomie Szewce eksploatowano bardzo ciekawy kolorystycznie, jedyny w swoim rodzaju piaskowo-różowy wapień dewoński, służący głównie do wykonywania okładzin i posadzek. Ślady stosowanych technik wydobywczych są do dziś widoczne w ścianach wyrobiska. Następnie ścieżką przyrodniczą przez Górę Miejską i Górę Czerwoną dojdziemy do odkrytej w 1963 r. Jaskini Raj, która jest rezerwatem przyrody. Jest ona jedną z najbardziej znanych atrakcji Gór Świętokrzyskich. Ma 240 m długości, natomiast do zwiedzania udostępniono 180-metrową trasę. Jaskinia zachwyca bogactwem kalcytowych form naciekowych. Zobaczyć w niej można różnorodne formy naciekowe, takie jak: stalaktyty, stalagmity, stalagnaty, pizoidy (kilkumilimetrowe kuliste ziarna skalne), ale również inne formy krasowe. Ponadto grotta stanowi azyl dla nietoperzy, a na jej ścianach żyją reliktywne okazy pająków.

Docelowo rajd zakończy się na terenie Jaskini Raj, gdzie przewidziany jest posiłek dla wszystkich jego uczestników. Przeprowadzony zostanie również konkurs, w ramach którego pracownik Geoparku Świętokrzyskiego zada 5 pytań tematycznie związanych z informacjami przekazanymi podczas rajdu. Uczniowie (5 osób), którzy udzielą prawidłowej i najbardziej wyczerpującej odpowiedzi na zadane pytanie, otrzymają nagrody. Podczas rajdu/konkursu, ten sam uczeń może otrzymać tylko jeden raz nagrodę. Najbardziej trafne odpowiedzi nagradzane będą drobnymi gadżetami sportowymi, turystycznymi.

Uwagi organizacyjne:

- transport młodzieży oraz opiekę podczas wycieczki zapewnia szkoła,
- zbiórka uczestników rajdu o godz. 8⁰⁰ - 8¹⁵ w msc. Dobrzączka. Mapka z zaznaczonym miejscem zbiórki zostanie wysłana do zainteresowanych szkół co najmniej 10 dni przed rajdem,
- wymarsz na trasę rajdu 8³⁰ a czas przejścia całej trasy to ok. 2,0 godz.,
- zwiedzanie Jaskini Raj – wejście pierwszej 15 osobowej grupy wraz z opiekunem nastąpi o godz. 11⁰⁰. Grupy wchodzi co 15 minut czyli o godz.: 11⁰⁰, 11¹⁵, 11³⁰ i 11⁴⁵ a czas zwiedzania jaskini wynosi 45 min.,
- posiłek dla uczestników rajdu oraz przeprowadzenie konkursu odbędzie się przy Zajeździe Raj - ok. 1,5 godz.
- odjazd młodzieży z parkingu przy Zajeździe Raj około godz. 13³⁰ – 14⁰⁰

4. Terminy i czas realizacji projektu.

- 1) ogłoszenie projektu - **październik 2024 r.**,
- 2) potwierdzenie uczestnictwa w konferencji należy przesać do **29 listopada 2024 r.:** e-mail: skalska.d@powiat.kielce.pl, kumor.m@powiat.kielce.pl ; fax. (41) 200-12-10,
- 3) planowany termin rajdu – **23 maj 2025 r. (piątek) od godz. 8³⁰ do godz. 13³⁰ - 14⁰⁰.**
Rozpoczęcie rajdu w msc. Dobrzączka.

5. Koszty rajdu:

1. Nagrody - drobne gadżety sportowe i turystyczne.
Łączny koszt nagród: 5 x ok. 100,00 zł = **ok. 500,00 zł**
  2. Wyżywienie – **ok. 3 500,00 - 4 000,00 zł**
  3. Zakup biletów do Jaskini Raj dla 60 uczniów - **ok. 2 000,00 zł**
- Łączny koszt rajdu: ok. 6 000,00 – 6 500,00 zł**

6. Uwagi ogólne.

1. Organizator zastrzega sobie prawo odwołania rajdu lub przeprowadzenia go w innym terminie, gdy wprowadzone zostaną ograniczenia co do ilości osób zgromadzonych w jednym miejscu, wystąpią niesprzyjające warunki pogodowe uniemożliwiające przejście trasy oraz spożycie posiłku na świeżym powietrzu lub gdy liczba uczestników będzie mniejsza niż 20 osób.
2. Organizator informuje, że w celu promowania własnego wizerunku, materiały z rajdu (zdjęcia, nagrania, wywiady itp.) zostaną publicznie udostępnione poprzez ich opublikowanie na portalu internetowym www.powiat.kielce.pl w mediach informujących o konkursie, folderach oraz innych materiałach.
3. Organizator zastrzega sobie prawo dokonania zmian w zakresie ilości, wartości i jakości przyznawanych nagród.

4. Opiekunowie uczniów biorących udział w rajdzie,, w okresie trwania Programu edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”, w roku szkolnym 2024/2025, otrzymają pisemne podziękowania.
5. Szkoły zobowiązane są do wypełnienia „Potwierdzenia liczby uczestników Programu” na formularzu udostępnionym na stronie organizatora (www.powiat.kielce.pl - zakładka Dla Klienta/Ekologia/Konkursy ekologiczne/XXI edycja) i przedłożenia go w dniu rajdu lub najpóźniej do **13 czerwca 2025 r.**